

عنوان مقاله:

بهره برداری از جانوران در دوره ی مس و سنگ قدیم (دالما) در زاگرس شمالی، مطالعه ی جانورباستان شناختی بازمانده های استخوانی تپه سیلوه پیرانشهر، شمال غرب ایران

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش باستان سنجی، دوره 9، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسندگان:

ساره نعمت الهی نیا - دانشجوی دکتری باستان شناسی پیش از تاریخ، گروه باستان شناسی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

امید زهتاب ور - Anatomy Sector, Department of Basic Science, Faculty of Veterinary Medicine, University of Tehran, Tehran, Iran

اکبر عابدی - Faculty of Cultural Materials Conservation, Tabriz Islamic Art University, Tabriz, Iran

حامد وحدتی نسب - استاد گروه باستان شناسی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

مجموعه های بقایای جانوری دوره ی مس و سنگ قدیم یا همان دوره ی دالما در شمال غرب ایران اندک است و مطالعه ی جانورباستان شناختی در مورد بخش ناچیزی از آنان صورت پذیرفته است. بدین صورت دانش ما از سازوکارهای معیشتی و الگوهای احتمالی آن در جوامع مس و سنگ نیازمند بهبود است. این مطالعه که بر بقایای مهره داران مس و سنگ قدیم در تپه ی سیلوه دشت پیرانشهر صورت پذیرفته است، حاکی از وجود سازوکارهای چندگانه ی بهره برداری از جانوران در قالب فعالیت های معیشتی است. نتایج این پژوهش نشان از آن دارد که در هزاره ی پنجم پیش از میلاد در این محوطه، اقتصاد معیشتی مبتنی بر بهره برداری از گونه های اهلی همانند بز (*Capra hircus*)، گوسفند (*Ovis aries*) و گاو (*Bos taurus*) بوده است. بیشترین میزان بقایای جانوری یافت شده از لایه های مس و سنگ قدیم این محوطه متعلق به گوسفند اهلی (*Ovis aries*) است. شواهدی از حضور حیوانات وحشی همچون گوزن زرد ایرانی (*Dama mesopotemica*)، آهوی گواتردار (آهوی ایرانی) (*Gazella subgutturosa*)، لاک پشت (*Testudines*) و اسب سانان (*Equidae*) نیز به دست آمده است. بقایای استخوانی جانوران وحشی از فراوانی اندکی نسبت به بقایای جانوران اهلی برخوردار است که می تواند موید ارجحیت کمتر شکار نسبت به دامپروری باشد. از سوی دیگر بر مبنای تخمین زمان مرگ، ذبح گاو در سنین بزرگسالی و ذبح گوسفندان در پیش از بلوغ و نیز بزرگسالی انجام می شده است. این سازوکارهای چندگانه ی بهره برداری می توانند نمایانگر شیوه های مختلف سودجستن از گونه های جانوری (استفاده از نیروی کار، بافت ماهیچه ای و نیز فرآورده ای ثانویه)، افزایش مهارت های انسان در سازگاری با پیرامون و کنترل جانوران، دیرین اقلیم و نیز چگونگی تعادل جمعیت انسانی در زیست بوم زاگرس شمالی در هزاره ی پنجم پیش از میلاد باشند.

کلمات کلیدی:

دوره ی مس و سنگ، سنت سفالی دالما، جانورباستان شناسی، شمال غرب ایران، تپه سیلوه.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1783860>

